

Groep II

13 december 1959

Goeden morgen, vrienden.

Op deze zondagmorgen ben ik tot mijn vreugde in de gelegenheid gesteld met u te spreken over

DE CONCEPTEN HEMEL EN HEL EN HUN ACHTERGRONDEN

Het onderwerp op zichzelf is betrekkelijk veelomvattend, maar dit neemt niet weg dat wij in een kort overzicht misschien nader kunnen doordringen tot de voorstellingen, die voor vele mensen in het evenzo buitengewoon grote, zo niet een alles bepalende invloed hebben. Het concept "hemel" zowel als het concept "hel" kunnen worden terug gevolgd tot de periode dat de mens gebruik begint te maken van verschillende giften. Primitieve hennepsoorten, bepaalde paddestoelen zoals mescal en mescaline, later opiaten en opiumderivaten, zijn klaarblijkelijk de sleutel geweest tot de voorstellingen van beide werelden. Opvallend is hierbij dat de eigen gesteldheid en het eigen concept van de in roesverkerende bepaalt met wat voor wereld hij of zij in contact komt.

Laat ons, alvorens na te gaan in hoeverre de werelden reëel zijn, trachten een korte schets te geven van de meest voorkomende dromen of visioenen, die betrekking hebben op genoemde waarden. De hemelvoorstelling is van een buitengewone kleurrijkdom. Zij is wat wazig en vaak onrustig. Steden, het ene ogenblik nog wit en glanzend tegen een horizon; van fel blauw, trillen alsof een golf van hitte ze beroert en maken plaats voor tuinen met onbekende bloemensoorten en een veelvuldigheid van krachten en gestalten, waarvan men zich afvraagt of dit werkelijk zou kunnen bestaan. In andere ogenblikken zien wij een heldenfiguur of zelfs een godsbeeld of voorstelling gefixeerd staan in het midden van een zich steeds wijzigende wereld. Maar in de hemelwereld is alles een voortdurende schoonheid, een voortdurende wisseling van verrukking. Ook geur speelt vaak een rol. In deze wereld ontmoet men vaak wezens, waarvan men heeft gedroomd in stille uren van de dag, ziet men verwezenlijking van begeerten, die in een normaal bestaan onmogelijk bleken en ziet: men daarnaast de vele vreemde figuren, die een oplossing hebben voor elk probleem en die in hun serene schoonheid een haast onuitwisbaar stempel schijnen te drukken op de ziel van een ieder, die hen ontmoet. In enkele gevallen ook is de wereld haast kubistisch. Zij neemt de vorm aan van wervelende mathematische structuren, die in steeds verlopende kleur en lichtintensiteit door elkaar wervelen als een caleidoscoop. Een steeds nieuwe verrukking van vorm, een nieuwe symmetrieën: een: nieuwe gedachte-inhoud, scheppende.

De hel, brengt de tegenstelling. Zij is de openbaring van de duisternis, die in de mens leeft a.h.w. en bestaat uit de meest afzichtelijke gedachten, gepersonifieerde angsten, verlicht door een rokerig vuur of gevat in een kristallijne ijzige koude, die verstillend schijnt te werken. Hier is een voortdurende gejaagdheid, een voortdurende angst, en wanneer licht hier wordt gezien, heeft het de koele onpersoonlijkheid van een maanlicht, dat diepe en vreemde schimmen werpt over een verlaten landschap. Beide droomsoorten zijn inderdaad te herleiden tot het gebruik van deze eerste roesverwekkende middelen en vinden ook in deze tijden vaak nog als gevolg daarvan binnen een mens plaats. De gedachtegangen (de eigen beelden) zijn bepalend voor de wereld, die men betreedt. Zonder verder na te denken zullen we er dus toe komen te zeggen: Hemel en hel zijn een fictie, zijn een waan. Zij hebben geen realiteit, want zij zijn slechts de roes die in een mens ontstaat. Waar haast elke mens ook wel zonder giften tot deze eigenaardige roestoestand komt een of meermalen in het leven, is het begrijpelijk dat een zeer groot gedeelte, zo niet het grootste deel van de mensheid deel heeft aan deze concepten. Er blijken echter andere factoren in het spel te zijn. In de eerste plaats zal de tijdseenheid van beleving gedurende een dergelijke roes aanmerkelijk veranderen. In de tweede plaats vindt een speciale projectie plaats van waarnemingsvermogens, zodat gesproken kan worden van een soort trance-toestand. Ook onder hypnose is het dan eventueel mogelijk de voornoemde voorstellingen te wekken.

Ik stel mij, dat in de eerste plaats in tijd, in de tweede plaats in ruimtelijke verhouding een verschil bestaat tussen uw eigen wereld en de werelden, waarvan men droomt. Deze werelden kunnen niet zuiver geestelijke werelden zijn. Het concept van een mens omtrent bestaan en leven laat dit zelden of nooit toe, tenzij, dat van uit de geest leiding wordt gegeven.

Ik meen dan ook te mogen stellen, dat deze beelden hoofdzakelijk een waarneming zijn van bestaande werelden eventueel als u het zo wilt noemen parallele tijdscontinua waarbij door het niet zich houden aan de daar geldende tijds waarde het vervloeien van de beelden optreedt. Hier ligt dan de grondslag van het oorspronkelijke geloof aan hemel, aan hel. Er zijn echter overwegend duidelijke bewijzen, die zelfs in de menselijke zijn en volgens het menselijk denken het bestaan van een hemel en een hel, een zekere logische achtergrond geven. Dit zijn wel hoofdzakelijk openbaringen uit andere wereld en vreemde gebeurtenissen die ofschoon, tegenwoordig vaak naar het paranormale verwezen als zijnde een verschijnsel uit de mens geboren toch in feite wel doen denken aart vreemde contacten en andere werelden. De werkelijkheid van leven en hel kan nu worden gezien gescheiden van de tijd. Er is dus geen sprake van een vast gefixeerd zijn in belevingsmomenten, maar eerder van een vrijelijk zwerven door alle bestaande mogelijkheden. Stel verder, dat een stoffelijke wereld niet alleen uw eigen wereld is (wat dat betreft 100.000.000 andere planeten, waarop levensmogelijkheden zijn) maar dat daarnaast ruimtelijk gescheiden b.v. antimaterie verdere; continua bestaan, dus verdere heelallen, dan is het mogelijk, mits de geaardheid verschillend genoeg zijn dat deze heelallen elkaar doorkruisen en de gedachten die in elk van deze werelden - en dat is zeer belangrijk - een praktisch gelijke trilling hebben een wederkerige beïnvloeding van deze op zichzelf stoffelijke werelden en kosmische eenheden mogelijk maakt. Dan hebben wij hier de verklaring voor het visioen en voor de voorstelling. Daarnaast kunnen wij van hieruit verklaren, dat soms haast ongelooflijke, ongeloofwaardige verschijnselen op aarde toch reëel kunnen worden geconstateerd. Want het tijdelijk elkaar beroeren van twee speciaal en in tijd gescheiden werelden kan soms zeer zonderlinge effecten tot stand brengen. Deze beroering kan m.i. overigens niet technisch bereikt worden, maar is een toeval a.h.w. of zo u wilt een uit de regels van beweging en tijds vloed voortkomend verschijnsel, dat alleen door de grote krachten der natuur feitelijk tot stand wordt gebracht.

Ik stel verder, dat indien wij kunnen spreken over ether en over subether, (b.v. vergelijkenderwijze dus gebruikt van uit uw wereld) en dus van verschillende sferen en graden van materiele fijnheid, die verknoopt zijn met uw eigen wereld (zoals onze wereld), er elders in overeenkomst met de daar bestaande kosmische normen evenzeer gelijksoortige werelden zullen moeten bestaan, die van elkaar gescheiden zijn, evenals onze werelden van elkaar gescheiden zijn. En waar de gedachte bij ons een steeds belangrijker plaats inneemt, zullen deze werelden uiteindelijk een eenheid vormen op het ogenblik dat de gedachtetrilling het enig overblijvende is, het suprème a.h.w., in het persoonlijk bestaan van de entiteiten. Dan moet allereerst, mijne vrienden, de gedachte aan "hemel" terzijde worden gesteld, evenzeer als de gedachte aan "hel". Dan mag worden geconcludeerd, dat de voorstellingen en visioenen, die op aarde worden ontvangen als stammende uit "hemel" of "hel", in feite stammen uit andere tijd ruimtelijke continua, die een eigen ontwikkeling kennen, zozeer vreemd aan het menselijk bewustzijn en voorstellingsvermogen, dat zij als hoogste verrukking of grootste angst kunnen worden ervaren, zeker wanneer geen synchronisatie van tijds moment en beleven optreedt. Dat is punt één; Punt twee luidt als volgt; Gezien het feit, dat de gedachte door alle sferen heen een contact met elk ander kosmisch geheel mogelijk maakt, mag worden gesteld dat de waarheid van het heelal, inhoudende ook wat men hier nog onder het concept "hemel en hel" verbergt, ligt. in het denkvermogen. Ook in het menselijk denken. En met deze conclusie kunnen wij God m.i. eenvoudiger benaderen. Op het ogenblik dat wij komen tot het zuivere denken, dat in zekere zin abstract wordt waar het niet meer een definitieve vorm of vormbeleving als noodzaak voor eigen werking heeft, dan, mijne vrienden, hebben wij te maken met de Grote waarheid, die ligt rond al het geschapene en die ik de essence van het Goddelijk Wezen zou willen noemen.

Naast al dit misschien meer technische zou ik uw aandacht nog willen vragen voor iets anders. U heeft ieder een eigen idee van hemel of ook wel van hel, van demonie. Enkelen uwer worden ongetwijfeld beroerd door een steeds groeiende illusie of gedachte aangaande - laat ons zeggen - minder stoffelijke krachten, die u bereiken en beroeren.

Allen zien daarentegen van uit zichzelf en voor zich groeien een steeds duidelijker concept van leiding, een concept van geborgen zijn in geestelijke kracht en capaciteit. Practisch is hier wel

het een of ander op aan te merken. Als geloofsreeks is ongetwijfeld het concept van volledige leiding en ondersteuning door de geest even aanvaardbaar als een verlossingsgedachte of een gedachte aan een "tot niet worden". Maar praktisch zijn er bezwaren tegen. En deze bezwaren luiden m.i. als volgt; Waar alle gedachten en alle denkmogelijkheden van het heelal gezamenlijk de waarheid of het alomvattende vormen, zullen niet alleen uit z.g. hogere sferen, desnoods ook lagere sferen der geest, de mens impulsen bereiken, maar hij zal heel vaak - zonder dit te beseffen - beïnvloed worden door werelden, waarin totaal andere concepten bestaan van aanvaardbare, zeden, mores en wat dies meer zij. Waar de mens zich tevens gebonden acht aan de wetten van zijn eigen bestaan en wereld, zou hij hierdoor tot een innerlijk conflict worden gebracht, dat ongeacht het zuiver volgen van deze leiding en al wat daarbij hoort moet resulteren in een vluchten, voor het werkelijke licht, vluchten voor de essence van de hogere geestelijke sfeer en dus een langer of korter vertoeven in het duister. Daarentegen zou de leiding, mits geïnterpreteerd aan de hand van eigen wereldwaarden, ongeacht haar afkomst dus uit een andere tijdsruimtelijke verhouding, uit een sfeer of mijnentwege uit het "Niet", te allen tijde dienstbaar kunnen worden gemaakt. De mens heeft n.l. behoefte aan een voortdurende innerlijke vernieuwing, zoals een wereld onmiddellijk ten onder gaat, zodra nieuwe ideeën ophouden in haar te ontstaan. Een beschaving gaat vooruit of gaat ten onder. Voor een mens geldt dit geestelijk precies hetzelfde. Eén mens gaat geestelijk vooruit of hij gaat geestelijk ten onder. Op het ogenblik dat wij in staat zijn de ontvangen gedachten en impulsen door eigen werking en invloed om te zetten in de termen van onze wereld, aangepast aan de voor ons geldende waarderings van die wereld, zullen wij door de vernieuwing die eruit voortkomt een benadering kunnen krijgen van het hemelrijk, n.l. een alomvattend concept met voortdurend nieuwe waarden, waardoor wij in onszelf een steeds groter innerlijk lichtgevoelen. Naarmate meer mensen deel zouden nemen aan deze volgens-eigen-wereldinhoud-interpreterende werking t.o.v. elk ander heelal, elke andere sfeer, zou elke mens juist zijn harmonische plaats in het geheel van al deze constructies kunnen innemen. Het is dus zaak dat men voor zich een zo juist mogelijke aanpassing zoekt aan het totaal der beïnvloedingen via de gedachtewereld, ongeacht hun bron. Wij stellen daarmee ook onszelf in uitvoering (in handeling dus) volledig buiten elke beperking van wereld, dimensie, stof of tijdsflux en associëren ons met de essence der waarheid, de essence van het goddelijk Wezen, die als een de gedachtekracht dragend veld rond al het zijnde en elk heelal volledig aanwezig is. Harmonie met het Goddelijke, op deze wijze bereikt, moet m.i. tevens leiden tot een erkenning van d.e werkingen van dit Goddelijke in en buiten persoonlijke verhouding en daardoor een realisatie van eigen mogelijkheden en vermogen binnen het kosmisch geheel op een naar mijn idee althans volmaakte wijze.

Vrienden, meer heb ik u niet, te zeggen. Ik hoop dat deze kleine beschouwing u niet gestoord heeft. Ik laat u nu over aan een andere spreker, die ongetwijfeld in staat is iets meer de zondagse wijding. te grijpen, die sommigen uwer toch van deze bijeenkomsten verwachten. Ik wens u allen een zeer gezegende zondag toe.

o-o-o-o-o

Goeden morgen, vrienden.

Het is over het algemeen moeilijk om op een abstracte wijze te denken over hemel en hel, over sferen en werelden. Per slot van rekening een mens leeft in de stof en hij heeft doorgaans al, meer dan genoeg te verwerken, als er maar een enkele wereld boven hem en mogelijkwijze een enkele afgrond onder hem gaapt. We kunnen natuurlijk de zaak puntje na puntje uiteen gaan zetten, zoals onze vriend zo-even eigenlijk heeft gedaan in een inleiding op de vele mogelijkheden, waaruit een totale kosmische structuur kan worden opgebouwd. Maar aan de andere kant zeg ik zo: Je woont in zoveel huizen, zonder dat je precies weet hoe ze gebouwd zijn. En in vele gevallen is het belangrijker een huis goed te bewonen, dan de constructie tekenen. Want wat heeft u eraan of u elke steen weet van dit huis, dit vertrek waarin u zich bevindt en u krijgt onderling een zo slaande ruzie, dat de structuur door deze ingrijpende twist aanmerkelijk gewijzigd wordt. Wij moeten in de eerste plaats leven met de wereld, waarin we zitten. En we moeten niet alleen maar theoretiseren over het kosmisch geheel. Daarvoor hebben we eigenlijk het meest aan een betrekkelijk simpele, maar voor ons voldoende, gedachtegang omtrent God en ons "eigen wezen"

Mijn zeer geleerde voorganger heeft gezegd; Alle gedachten worden voortgeplant door het goddelijk veld. Ik neem aan, dat dat wel zo is. Maar dan bestaat er ook een directe relatie. tussen elk denken - dat van u en dat van ons - en God. Al die andere dingen zijn de verschijnselen. Maar één ding is zeker; niets wat u denkt, niets wat werkelijk deel uit maakt van uw wezen, gaat te gronde of teloor. Integendeel, het weerklinkt onmiddellijk in het Goddelijke. Dat is voor mijn eenvoudig denken wel heel erg belangrijk. Weet u, we denken vaak wat sentimenteel. En. ik weet, hoe de mensen op aarde zijn. Zo tussen kerstbanket en oliebollen viert het sentiment, op aarde meestal hoogtij. Men zingt elegieën over het Kindeke in de kribbe, over het oudejaar dat heen gaat en het nieuwe jaar dat geboren wordt. Dingen, die - als je het op de keper beschouwt - niet zoveel van elkaar verschillen. Nietwaar, hé Kind Jezus wordt geboren, de oude wet sterft, de nieuwe wet begint. En dan komt het einde van een dictatoriaal vastgesteld jaar en er komt een nieuw jaar en men denkt dan precies hetzelfde. Typisch is daarbij, dat wij ons dan bewogen voelen door het idee van kind, van prilheid, van nieuwhed, van vernieuwing. En dat wij dit onmiddellijk associëren met sterven. We gaan ons dan bezighouden met allerhande soms de oren kwetsende gezangen, zoals "de herderkens die bij nachte lagen" en die niet konden blijven liggen, omdat de zangeres de wijs kwijt was en dergelijke vroomheid. Nu denken we daarbij soms alleen maar aan de genoeglijkheid en de sfeer. En dan hebben wij daaraan niets al is het nog zo, O mooie kerststemming en nog zo'n mooie kerstsfeer, al staan de rumpudding en de kalkoen dampend op de tafel en al is de heleboel een zee van mistletoe en dennengroen. Daar komen we niet verder mee. Maar soms heb je met dat Kerstmis toch zo iets van een weemoed. Trouwens op andere dagen kan het soms ook gebeuren. Met je verjaardag dan denk je; Tjonge, tjonge nu ben ik alweer een jaar ouder. Waar is mijn jeugd gebleven, waar is mijn onschuld gebleven? Op de een of andere manier zie ik zo. b.v. met Kerstmis hoe de mensen u datzelfde denken en pogen om terug, te grijpen, om iets te herwinnen, dat naar men meent teloor is gegaan.

Kijk, en daar komt nu voor mij die directe eenheid met het Goddelijke door middel van het denken bij te pas. Want, vrienden, als ik werkelijk en eerlijk en oprecht denk aan het goede, dat in mij leeft, als ik denk aan het geluk of aan de tevredenheid, die in mij is en ik doe dat zonder daar voorwaarden aan te verbinden, zonder zelfbeklag of zo, in een ogenblik van beleven, zouden we dan niet daardoor juist die vreemde mystieke band vinden met iets, dat altijd voor ons werkelijk is? Niet met de toestand die hebben we gehad, die ligt in de tijd maar meer de idee, het in God essentiële, dat we door onze gedachten bereiken en kunnen herbeleven. Dan is het zo gek nog niet om over een hergeboorte te gaan spreken, als we tenminste in staat zijn om uit dit denken onze conclusies en onze consequenties te trekken. Weet u, er gaat zo weinig werkelijk verloren, buiten datgene wat de mens laat liggen, omdat hij denkt dat het verloren is. Vaak ligt het vlak voor je neus wat je hebben wilt. En je zoekt, je zoekt maar overal en je begrijpt niet dat er maar een ding noodzakelijk is. Helemaal niet metterdaad de wereld overhoop gooien om te zoeken wat je hebben wilt, zoals een Alexander de Grote, die eigenlijk geen strijd zocht, maar die zocht naar het sprookje, naar het volmaakte rijk, dat ergens in Indië moest liggen en die er met een groot gedeelte van zijn leger ten slotte aan ten onder ging. Neen, alleen door het denken. Op het ogenblik dat ik kan denken, zonder haat, aan al wat mij lief is in de wereld en misschien buiten die voor mij kenbare stoffelijke wereld, heb ik iets beroerd in het Goddelijke. Dan is er een eenheid tussen mij en de goddelijke liefde. En die goddelijke liefde is tevens een kracht, een daadwerkelijke kracht. Zolang wij dus in ons denken dit doen prevaleren, op de voorgrond stellen, zullen wij die goddelijke kracht ook in ons ervaren. Maar als je nu eens een keer zo werkelijk er helemaal de pest in hebt, zo dat je de wereld zou willen vervloeken en de mensen hun nekken omdraaien - als het kon en gros - dan doe je ook iets. Want dan ga je daardoor een zekere haat stimuleren. En dan moet je me niet kwalijk nemen, maar die haat is ook in God aanwezig, die is ook in contact met de goddelijke kracht, want elke gedachte wordt gedragen, eventueel in stand gehouden, door de goddelijke kracht, het goddelijke veld, waarover mijn vriend zo even zat te praten.

Kijk eens, wanneer ik haat in God doe leven, wat kan er dan anders gebeuren dan dat God mij die haat teruggeeft. En dan kan dat komen uit parallelle werelden en andere tijden, het mag komen uit sferen van beneden of van boven, wat maakt dat voor u eigenlijk uit? Helemaal niets. Je zit er mee. Door wat je denkt, veroorzaak je een echo. Het is God Zelf, Die je bereikt en het is meteen dat hele klusje rond je, dat jou gaat beïnvloeden. Neen, geef mij dan maar, vrienden, hoe sentimenteel het ook moge lijken, die mensen die een ogenblik zichzelf en de wereld een beetje vergeten in een kerstsfeer. Geef me dan die mensen maar, die in een

ogenblik van verrukking over de blaadjes die weer uit de bomen botten of zo iets, die innerlijke vreugde hebben. Wat kunnen die eigenlijk niet voor een hoop dingen doen. In de eerste plaats gaat die vreugde natuurlijk naar het Goddelijke uit en: beroert via dat Goddelijke elke wereld, sfeer, hemel, hel, de hele bliksemse boel. Ze brengen daarmee dus daar vreugde, maar gelijktijdig wekken ze voor zich een harmonie met al, wat vreugde is in God. Vreugde, liefde, kracht, het komt allemaal zo op je toe.

Ik heb zo het idee dat een hoop mensen arm zijn, die niet arm behoeven te zijn. Mensen, wier grootste armoede, wier grootste innerlijke ellende, de ideeën van eenzaamheid en verlatenheid en al wat erbij hoort, eigenlijk alleen maar voortkomen uit een verkeerd gebruiken van de gedachte of zo u wilt, van een verkeerd sentiment. Als wij nu maar positief zijn, krijgen wij - al weten we niet waar vandaan - die ideeën die voor ons een vernieuwing en een wedergeboorte betekenen. Wij krijgen in onszelf de kracht om die hernieuwing, die wedergeboorte, om te zetten in een nieuw leven en streven als het nodig is. Die harmonie, die wij voor onszelf wekken in de eenheid met het goddelijk weten, de goddelijke kracht, dat is voor ons een bepaling van iets, dat tijdloos is. Al het andere kan veranderen, al het andere ..... maar dit ene niet.

God zelf. En wat we in God wekken en wat we uit God verkrijgen is onveranderlijk.

Stel je nu eens voor, dat je met je gedachten zover kon komen, dat elke gedachte bewust in elk leven wat je ook maar voert, in de wereld je ook vertoeft een zuivere weerkaatsing is van het Gods. Dan behoeven we niet te gaan praten over goddelijke wil, vrienden. Die goddelijke wil, ach, dat is meestal maar wat we zelf distilleren uit hetgeen voor ons een droom is van hemel en hel, van God en van duivel. Maar we hebben te maken met de goddelijke Werkelijkheid; geen wil maar een feit, een vaststelling. En daar gaan we in op. Nou ja, dan heeft u mij verder niets meer te vertellen en ik hoef u ook niets meer te vertellen. Indien wij weten dat er een eenheid is juist ín dit denken met God, als wij weten dat ons innerlijk wezen volledig in harmonie kan komen met die kracht, die onze gedachte voortdraagt en dat, van uit die kracht, van uit dit bewustzijn of wezen voor ons het voortdurend juiste antwoord wordt gericht op elk probleem, op elke behoefte, vrienden, dan hebben we eigenlijk nergens geen zorgen meer over. Ik zou haast zeggen, dat wordt nog een socialistischer verhouding dan een staat ooit kan zijn, want daar is een voortdurende zorg van al het zijnde voor u. En van u uit een voortdurende genegenheid en daardoor ook zorg voor al het zijnde.

Geef mij de eenvoud maar, vrienden. Geef mij maar die zekerheid, dat elke gedachte, elke daad, die ik stel, alles wat van uit mij, werkelijk van uit mij gebeurt, in God leeft en dat ik uit God het antwoord krijg, dan moogt u de theorie houden. Maar wie weet, kan die theorie voor u aannemelijker maken wat ik heb gezegd. En als dat waar is, dan heeft ze ook weer goede gedachten gewekt en mogen we er erg dankbaar voor zijn.

Wat mij betreft, vrienden, ik zou zeggen; Maak er een prettige zondag van. Vat geen kou, maak het gezellig. Als je verkouden bent, neem dan een grokkie, dat is er goed voor en laat je niet van streek brengen. Als je maar positief bent, dan komt de rest vanzelf. Goeden morgen,

o-o-o-o-o

Goeden morgen, vrienden.

Het is een beetje moeilijk om zo, na al die beschouwingen van twee kanten eigenlijk nog een ander onderwerp aan te snijden. Toch, op een of andere manier, gaat er van deze sfeer en deze invloed op mij iets uit dat me tot een beschrijven aan zou zetten.

Weet u, ik heb zo zo'n klein beetje het idee uit die sfeer - misschien overdreven - van mensen die zwaar, warm gekleed, gezond, tintelend, sterk, lopen door een besneeuwd landschap en voortdurend getroffen worden door de blauwe schaduwen op de witte sneeuw. Dennen en bomen, bergen op de achtergrond. Iets van: we moeten adem halen. En dan kun je daar natuurlijk een heel lied over gaan zingen; je kunt er een hele hoop over gaan vertellen, maar de openheid van die sfeer, dat is voor mij nu het belangrijkste.

Het is niet voldoende dat u open staat voor onze ideeën; dat helpt over het algemeen weinig. Maar als u nu eens openstaat werkelijk voor de sfeer, voor alles wat rond u is mensenkinderen, wat worden er dan een vreemde werelden geboren. Dan krijg je zo van die visioenen, die eigenlijk tot het onmogelijke schijnen te behoren. Dan zie je daar steden, die

gebouwd zijn met opgaande spiraalwegen, vreemde verbindingen door de lucht, draden misschien, waarlangs vreemde trolleys schijnen te schieten. Steden met een zon, die aldoor maar weer kleuren van blauw en van paars doet schemeren overal en die fel wit is, zodat het lijkt alsof je doordringt in elke materie, tot achter de, buitenste lagen, alsof je zo kijkt in de kern van elk atoom. Die werelden zijn er onmetelijk vele werelden met mensen, die denken. Werelden met wezens, die het denken a.h.w. gemaakt hebben tot de essence van hun wezen en die vanuit de geest gezien niets anders zijn dan stille vlammen, die dwalen door onmetelijke hallen, galerijen vol zuilen en tuinen aan een onmetelijke uitgestrektheid, die verwilderd zijn, alsof alle stoffelijke werkelijkheid zo langzaam maar zeker verbleekt zou zijn voor de gedachte. Het heelal is zo vol van al die dingen.

Iets van al deze dingen vind ik hier terug op het ogenblik alleen in deze sfeer, in deze gedachten. Het is net alsof het onderwerp inderdaad een band heeft gevlochten, waarvan je zo het een en ander opvangt en zou willen weergeven. Ja, nu is dat niet speciaal mijn taak, maar ik zou u toch wel dit willen zeggen; Als u zo onder elkaar, zoals u nu hier zit, hier deze irreële beelden samen kunt trekken (want voor u zijn ze niet reëel, zuilen ze misschien nooit reëel worden), als u daar achter iets kunt brengen van een goodwill, dan wordt voor mij dat Kerst duidelijker dan het ooit is geweest. U weet wel, "vrede op aarde aan alle mensen, die van goede wille zijn". Ik heb zo'n idee, dat je eenvoudig door de sfeer, waarin je leeft, bepaalt wat voor geluk je wordt gegeven. En trekt u er zich niets van aan, als u eens een keer op uw poot speelt, want geloof me, zelfs die geesten waar ik het over had, deze als gedachte levende wezens op een stoffelijke wereld, worden soms nijdig. En dan lijkt het in onze ogen net als een miniatuur atoombomexplosie. Die hebben ook hun kuren, net als u. Maar de essence van hun wezen is wat anders, weet u. En dat is in hun wereld het belangrijkste geworden. En zo zou ik zeggen voor ons ook.

Het is: niet belangrijk dat we fouten maken. Tjonge, neen. Het is helemaal niet belangrijk dat we eens een keer ons ergeren of dat we eens een keer lichtzinnig zijn, dat maakt allemaal weinig uit. Maar de sfeer, die we rond onszelf scheppen, de sfeer waarin we leven, vrienden, die maakt uit in hoeverre we contact hebben met andere werelden, met het heelal, met de geest en de rest. En vandaar dat ik mijn toevoeging hier in deze geest wilde geven; Vrienden, onthoud één ding; de sfeer waarin u leeft, de sfeer die u opbouwt rond uzelf, de sfeer van openheid, van een aanvaarden van de wereld en gelijktijdig een streven naar de grote genegenheid, de grote liefde die in die wereld zich steeds weer manifesteert, als u deze sfeer in uzelf kunt handhaven, dan heeft u de sleutel gevonden, waardoor uw eigen wereld zich uitbreidt totdat ze een kosmische wereld is geworden.

PLUMPUDDING

Plumpudding, legende.

Haast vergeten waarden, omgezet in culinaire overlevering.

Samenvoeging van een zorgzaam werken, gerecht voor sterken, dat in vlamme geuren van likeuren, omhuld door het paarsig licht van alcohol, die zich vermengt met lucht en zuurstof, wordt tot geestelijk zijn dat tekort opheft, dat in zijn vastheid toch als een geurige wijn wordt tot feestvreugde en leven.

Doel van het leven en het streven van de mens is om vreugde te geven in de kosmos, om een te worden met het heelal, om samen te tellen de oneindigheden.

Als mengsel uit het verleden en toekomst staat in het heden de mens en wacht, wacht op het ogenblik dat hij vermengd met de geest, onbevreesd de krachten van d'eeuwigheid rond zich laat spelen als vlammen.

Hij wacht tot het ogenblik, dat het van binnen ontwaken, het slaken van ketenen hem helpt tot nieuw weten, tot een vergeten van belemmering en remming.

En dan vlamme feestelijk, misschien niet volmaakt, maar toch als iets niet te misachten, beeld van stof en geest en krachten tezaam gevoegd, kan die mens in het leven, in 't zijn binnengaan en zo eigen bestaan en bestaan van anderen veranderen: tot een feestelijke vreugde een Kerstmis. Een samenvoeging van toekomst en verleden in 't heden, waarin de wereld verzinkt, verdrijft de laatste klank, waarin in 't duister van 't zijn nog torent slechts een lichtende krans.

Een boom misschien ten hemel reikt en met de laatste sterren prijkt. En dan in 't eind van zijn en rede klinkt het herscheppend woord; vrede zij de mens.

Dan uit 't verstillen gaat voort de tijd. De sterren verschijnen uit duisterheid en de eeuwigheid is herboren. Het leven is als tevoren. .[

En toch het samenvloeien van alle krachten en machten voor één ogenblik, onthulling van een werkelijkheid, heeft een plumpudding van menselijke en geestelijke krachten tot een nieuw bestaan, herboren zijn, hernieuwing geleid. (Verkort)